

ACC. N:R. M. 7301: 1-50

Landskap: Skåne Upptecknat av: Emil Jönsson
Härad: Luggude Adress: Hornborg
Socken: Väsby Berättat av: Densamme
Uppteckningsår: 1941 Född år 1861 i Väsby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ljälvbiografi (forts. fr. M. 7231.)

Exercisminnen

Forts. M. 7485.

ACC. N:R. M. 7301; 1.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap:

Skåne

Härad:

Luggude

Söcken:

Wäsby

Uppteckningsår:

1941.

Upptecknat av:

Emil Jönsson

Adress:

Hornsborg

Berättat av:

S.S.

Född år

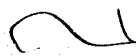
1861 i Wäsby

Fortsättning på min egen biografi.
Omlägga våra egna kläder och påtaga kronor.
Men väst, skjorter strumpor skor, skulle vi be-
hålla. Vi kastade våra kläder i stora högar, kom-
parativt och en del öpplänninga gubbar läste dem
i höst avagnar och körde bort med dem. Fierligt
var det för somliga bevaringar som glömde sina
pengabörsar och andra effekter i kläderna. En av
vårt sällskap (Alfred Gudmundsson Brandstorp) glöm-
de pengabörsen i byxorna och var inte heller säker
på vilken lunk han kastat sina byxor till. Men
lyckligtvis hade gubbarne ej ännu läst den lunk-
ten, och vi andre hjälpte honom att söka och han
fann sina byxor och börsen även. De allra flesta

Skriv endast på denna sida!

brydde sig ej det minsta om, var deras kläder togo
vägen, om jag och mitt sällskap från hemso-
ken begärde ofplänningar gubbens adress. Han het-
te Per Larsson i Allarp. Ifall det skulle uppstå svårig-
heter vid återlämnandet av kläderna. Jag skrev of-
f adressen och hade betydlig fördel deraf, när vi skul-
te höra igen från Ericson. När vi så fingo på oss
honom kläder så blevo vi riktigt nödgjorda över
att nödgas gå i sådana ofpassande och några av dem
usla halter. Vi kunde ej ens känna varandra i-
gen om inte vi voro i omedelbar närhet av varan-
dran. Bland de allra uslaste persedlarne var
ändå halsdukarne. Dessa voro ett fyra tum bred
vadmals-skärf, med 2 par häkter och 2 par nålar
på ytterändan för stor hals och längre inne för
mindre hals. De passade helt enkelt ingen, ty
kröpo de ofr emot öronen, lämnades halsen bar
nedan, ifall det var några nålar, rostiga uddar

Men det fattades mårnor på de fleste. Hade ändå befälet också varit tvungna att ha likadant, så hade det ej förargat så mycket som detta fullkomliga, slavtecken på ett oförståndigt militärtyranni. Många av oss köpte små rätta cravatter, av käringar som hade sådana till salu, men blev genast befallde att vara iklädda kronans kläder, men vi lydde inte och efter flera tillsägelser väntade vi på antingen arrest, straff, eller "ärkebusering", som löjtnanten väl mente "att stoppa värjan genom oss". Vi lydde i det fallet inte och efter några dagar blev aldrig tal mer derom. Men vi sågo ju på de syndare som begagnade kronans halsdukar, att man kunde ej ynkligare klä ut en människa. Urdra sen att allmoget inte var vidare förtjust i militärlivet. Så var det en

kappsäck som vi kallade "halva påsen". Den var
gjord av kalvskinn, med "to. et" utåt och detta bemängt
med stora löss som kröpo omkring, utan på dem oc-
kså. I denna skulle vi stoppa in en linnerock
och ett par linbyxor samt en linneräse med remmar
att träda över axeln, en slags väska, att bära mat i
på fältmanöver. Vidare var de mest utsläste av
persedlarna, mössorna, som naturligtvis pass-
ade ingen, utan voro så förstora att det inte hie-
lpte att byta med någon, utan vi måste sy en fjäll
i nacken, lägga tyget dubbelt, för att få dem mindre.
En del beväringar köpte sig nya mössor av
strämmarkäringarne utan om läget, men blevo
förbjudna att begagna dem. Men röden har ju
ingen lag. En i vårt tält, en skomakare Sven
Jönsson, kunde inte finna sin mössa, en dag
då det skulle vara "krönmönstring" som det kallades.
Då skulle alla visa sig om de så än skulle sitta

på stolar bakom ledet. Mössan var förvunnen
i lägerhalmen i tältet och beväringen måste inst-
älla sig i ledet backward, men korpralen blev ra-
sande och befälde honom in i tältet igen, att söka
bättre, men utan att han kunde finna mössan,
och då blev ingen annan råd än f. måste skynt-
samt springa ned utom lägret, till ovannämnde
kärningar och köpa en ny mössa för 1.75 kron. Men
så voro deras nye mössor ej av samma fason som
de gamle vi hade, men för att dölja för Översten,
(han hette Toll) att han inte skulle märka att en be-
väring ej hade kronans mössa, så skulle skoma-
karen, som var liten till växten placeras i ledet
bakom en stor lång karl. På skedde, och knappt
var placeringen verkställd, förr än Översten kom
ridande förbi, men han märkte ingenting den
gången. Vidare på tal om persedlarne så fin-
go vi var sin grå kappa som var det enda av

kronans persedlar som var bra. Den var av grått radmal, lång och tjock och prätig. Den var också äsatt ett värde av sextio kronor ifall den förlorades och skulle ersättas. Av rockarne och byxorerna var det endast ett och annat plagg som var nya och bra. Kläderna voro omsedda, lappade, om behövt och knappar i alla, med undantag för halsdukar der närmre ofta fattades. Efter några dagar blevo vi tillfrågade, av en löjtnant, om vi ville tillsammans med husarbeväringarne, gemmensamt ansvara för bortkomna persedlar. Befälet rådde oss att så göra, så bleve det billigare. Vi gingo ju med derpå. Men befälet gjorde oss oräddt naturligtvis, genom att kompaniis undersöka, vid avlämnandet av kläder och attiralj, vad som fattades, ty vad som fattades i ett kompani återfanns i ett annat, ty ohymniga beväringar roade sig ofta med att ur andra tält, i öfvervakade ögonblick, på spektakel snyga bort något

ur deras utrustning, som sedan blev till övers i
ena, men fattades der det tagits i det andra kompa-
niet. Men om det var något till övers, gjordes intet
avseende, utan då något fattades skrevs till ansvar.
På sådant vis fingo vi betala var 75 öre för förlorade per-
sedlar oaktadt vid jämförelse (vi voro 1200 beväring-
ar tillsammans med husarpojkarna) nästan ingen-
ting fattades. Alltså 900 kronor som officerarne
godt kunde dricka punch för, ty kronan behöfde
ej mycket i ersättning. Efter det vi så inklädt oss
kronans kläder, skulle vi bära hem tältet med tillbehör,
samt blevo tilldelade gevär, bajonett i en läderskylsa, band-
lär (livrem) med patronkök. Gevären av norringtong
modell. Vid framkomsten till lägerplatsen skulle vi
sätta upp tälten. Fjorton beväringar fingo en korpsal
till hjälp att uppsätta åt dem ett tält. Det skulle
provt sättas på samma ställe, der hälsorna i mar-
cken utvisade var tältraden förut ställt, en alldeles

att komma in i
i djupare än den
nd av att det är
ng som skapa
Vi fingo en ny
tot, oss tilldelat.
hade det säkert
det var järdigt,
alen avlägsnade
om tältet, så
händ paraply.
ödigt, ty det täl-
la, utan fingo vi
at tält som häng-
t spänna om det
alen. Hans för-
tältet, gjort det
bervid. Sedan

vi flera gånger även efteråt, flera gånger gjort främ-
ställning om att få spänna om tältet och blivit neka-
de, så togo vi saken i egna händer och spände om
tältet, en gång då korpralen inte var hemma tillstädes.
Korpralen hette Lundal (en verklig "sugga" på alla vis).
Vi hatade honom alla för sitt "svinnaktiga" leverne. Aldrig
kom han och var hemma i tältet om häfterna, för än
från på morgonen och då hände ibland att han
had en hora med sig som han belåg midt för våra
ögon, inne i tältet. Vår naturligtvis pojkarne blev
högljudda och skrattade åt honom så skrek han endast
"lyst för djurlarna, annars ska jag göra er olyckliga".
Han hade hemma i Fjärrestad, och hans hemorts be-
kante berättade att der hemma hade han tre olika fru-
timmer med barn på en gång, så de trodde, att han
vid hemkomsten, åtminstone vore tvungen att gifta
sig med en av dem. Aldrig nämde, eller närmte han,
att vi olofligen spännt om tältet. Som han nästan

ACC. N.R. M. 7301; 1

Landskap:

Skåne

Härad:

Luggude

Socken:

Wäsby

Uppteckningsår:

1941

Upptecknat av:

Emil Jönsson

Adress:

Hornborg

Berättat av:

Sb.

Född år

1861 i Wäsby

LUNDS UNIV.

FOLKMINNES-

ARKIV

Fortsättning på min egen biografi.
örlägga våra egna kläder och påtaga kronarb.
Men väst, skjorter, strumpor, skor, skulle vi be-
hålla. Vi kastade våra kläder i stora högar, kom-
panivis och en del öppplaningar gubbar läste dem
i höstavgagnar och körde bort med dem. Långsamt
var det för somliga beväringar som glömde sina
pengabörsar och andra effekter i kläderna. En av
vårt sällskap (Alfred Gudmundsson Brandstorp) glöm-
de pengabörsen i byxorna och var inte heller säker
på vilken lunk han kastat sina byxor till. Men
lyckligtvis hade gubbarne ej ännu läst den lunk-
ten, och vi andra hjälpte honom att söka och han
fann sina byxor och börsen även. De allra flesta

Skriv endast på denna sida!

brydde sig ej det minsta om, var deras kläderogo-
vägen, men jag och mitt sällskap från hemso-
lösen begärde opflänninga-gubbens adress. Han het-
te Per Larsson i Allarp. Ifall det skulle uppstå svårig-
heter vid återlämnandet av kläderna. Jag skrev off
adressen och hade betydlig fördel deraf, när vi skul-
de hem igen från exercisen. Vår vi så fingo på oss
kronans kläder, så blevo vi riktigt nödfällda över
att nödgas gå i sådana opassande och nägra av dem
usla frakter. Vi kunde ej ens känna varandra i-
gen om inte vi voro i omedelbar närhet av varan-
drar. Bland de allra uslaste persedlarne var
ändå halsdukarne. Dessa voro ett fyra tum bred
vadmals-skärf, med 2 par häkter och 2 par mårnor
på ytterändan för stor hals och längre inne för
mindre hals. De passade helt enkelt ingen, ty
kröpo de off emot öronen, lämnades halsen bar
nedan, ifall det var några mårnor, rostiga uddapar

Men det fattades mårnor på de fleste. Hade ändå befälet också varit tvungna att ha likadant, så hade det ej förargat så mycket som detta fullkomliga, slavtecken på ett oförståndigt militärtyranni. Många av oss köpte små rätta Cravatter, av kåringer som hade sådana till salu, men blev genast befallde att vara iklädda kronans kläder, men vi lydde inte och efter flera tillsägelser väntade vi på antingen arrest, straff, eller "arkebusering", som löjtnanten väl mente "att stoppa värjan genom oss". Vi lydde i det fallet inte och efter några dagar blev aldrig tal mer der om. Men vi sågo ju på de syndare som begagnade kronans halsdukar, att man kunde ej ynkligare klä ut en människa. Undra sen att allmogem inte var vidare förtjust i militärlivet. Så var det en

kappsäck som vi kallade "kalvapåsen". Den var
gjord av kalvskinn, med "ts-et" utåt och detta bemängt
med stora löss som kröpo omkring, utan på dem be-
hå. I denna skulle vi stoppa in en linnerock
och ett par linbyxor samt en linneråse med remmar
att träda över axeln, en slags väska, att bära mat i
på fältmanövrer. Vidare var de mest utsläste av
persedlarne, mössorna, som naturligtvis pass-
ade ingen, utan voro så förstora att det inte hie-
lpte att byta med någon, utan vi måste sy en fjäll
i nacken, lägga tygget dubbelt, för att få dem mindre.
En del beväringar köpte sig nya mössor av
krämmarkäringarne utan om lägret, om de blevo
förbjudna att begagna dem. Men röden har ju
ingen lag. En i vårt tält, en skomakare Sven
Jönsson, kunde inte finna sin mössa, en dag
då det skulle vara "krönönstring" som det kallades.
Då skulle alla visa sig om de så än skulle sitta

på stolar bakom ledet. Mössan var försvunnen i lägerhalmen i tältet och beväringen måste inställa sig i ledet beaktad, men korpälen blev rassande och befälde honom in i tältet igen, att söka bättre, men utan att han kunde finna mössan och då blev ingen annan råd än J. måste skyndsamt springa ned utom lägret, till ovannämnda häringar och köpa en ny mössa för 1/5 kron. Men så voro deras nye mössor ej av samma färg som de gamle vi hade, men för att dölja för Översten, (han hette Toll) att han inte skulle märka att en beväring ej hade kronans mössa, så skulle skomakaren, som var liten till växten placeras i ledet bakom en stor lång karl. Då skedde, och knappt var placeringen verkställd, före än Översten kom ridande förbi, men han märkte ingenting den gången. Vidare på tal om persedlarna så fingo vi var sin grå kappa som var det enda av

kronans persedlar som var bra. Den var av grått vadmal, lång och tjock och prätig. Den var också äsatt ett värde av sextio kronor ifall den förlorades och skulle ersättas. Av rockarne och byxorna var det endast ett och annat plagg som var nya och bra. Kläderna voro omsedda, lappade, om behöfvts och knappar i alla, med undantag för halshukar der närmer ofta fattades. Efter några dagar blevo vi tillfrågade, av en löjtnant, om vi ville tillsammans med husarbeväringarne, gemmensamt ansvara för bortkomna persedlar. Befälet rådde oss att så göra, så bleve det billigare. Vi gingo ju med derpå. Men befälet gjorde oss orätt naturligtvis, genom att kompani vis undersöka, vid avlämnandet av kläder och attiralj, vad som fattades, ty vad som fattades i ett kompani återfanns i ett annat, ty ohymniga beväringar roade sig ofta med att ur andra stält, i obevakade ögonblick, på spektakel songa bort något

ur deras utrustning, som sedan blev till övers i
ena, men fattades der det tagits i det andra kompa-
niet. Men om det var något till övers, gjordes intet
avseende, utan då något fattades skrevs till ansvar.
På sådant vis fingo vi betala wara 75 öre för förlorade per-
sedlar oaktadt vid jämförelse (vi voro 1200 beväring-
ar tillsammans med husarpojkarna) nästan ingen-
ting fattades. Alltså 900 kronor som officerarne
godt kunde dricka punch för, ty kronan behövde
ej mycket i ersättning. Efter det vi så inklädt oss
kronans kläder, skulle vi bära hem tält med tillbehör,
samt blevo tilldelade gevär, bajonett i en lädershylsa, band-
lär (livrem) med patronkök. Gevären av roringtong
modell. Vid framkomsten till lägerplatsen skulle vi
sätta upp tälten. Fjorton beväringar fingo en korpsal
till hjälp att uppsätta åt dem ett tält. Det skulle
provt sättas på samma ställe, der hälorna i mar-
ken utvisade var tältraden förut stätt, en alldeles

praktisk ställning för att få regnet att runna in i tältet, när der juist var några tum djupare än den omgivande marken. Detta på grund av att det är efter år praktiserades med sopning som skrapade bort och slät opp jordgolvet i tältet. Vi fingo en ny borgare-korpral, som ingenting förstod, oss tilldelat. Hade vi själva fått sätta opp tältet, så hade det säkerligen blivit mycket bättre gjort. Men det var färdigt, fingo vi vänta en god stund och korpralen avlägsnade sig. Men då passade vi på att spänna om tältet, så att det fint och vackert, som en uppspänd paraply. Dett vårt besvär var dock alldeles onödigt, ty det tält som vi satt opp fingo vi inte behålla, utan fingo vi istället en annan korpral och ett annat tält som hängde mer på huvudet på oss. Vi ville genast spänna om det men det blevo vi förbjudna av korpralen. Han förklarade, att hade de som satt upp det tältet, gjort det så dåligt så kunde det gerna vara dervid. Sedan

vi flera gånger även efteråt, flera gånger gjort fram-
ställning om att få spänna om tältet och blivit neka-
de, så togo vi saken i egna händer och spände om
tältet, en gång då korpralen inte var hemma tillstädes.
Korpralen hette Lundal (en verklig "sugga" på alla vis).
Vi hatade honom alla för sitt "svinnaktiga" leverne. Aldrig
kom han och var hemma i tältet om hätterna, för än
fram på morgonen och då hände ibland att han
had en hora med sig, som han belåg midt för våra
ögon, inne i tältet. Vår naturligtvis pojkarne blev
högljudda och skrattade åt honom så skrek han endast
"lyst för djurlarna, annars ska jag göra er olyckliga".
Han hade hemma i Fjärrestad, och hans hemorts be-
kante berättade att der hemma hade han tre olika fru-
timmer med barn på en gång, så de trodde, att han
vid hemkomsten, åtminstone vore tvungen att gifta
sig med en av dem. Aldrig rände, eller snärkte han,
att vi olofligen spännt om tältet. Som han nästan

aldrig var der, verken natt eller dag, så frågade han
ej efter hvilket. Men vi hade stor nytta av, att tältet
stod stadigt, ty gevären skulle alla ställas på en rund
skiva nere vid ned holvarna och ned gevärspipor-
na i hak inskurna i en annan rund träskiva, som
satt träd på tältstängern i passande höjd till gevä-
ren. Den träskiva fasthölls på tältstängern med
en träkil. När så tältet var dåligt spändt, så kom
tältstängern att svänga av och an, efter vinden, och
den träkilen lossnade, så att alla gevären, med stort
brak ramlade omhull många gånger om dagen, i
fall det blåste och likaså om hättorna, hände män-
ga gånger att gevären brakade ned och slop oss på
benen d. v. s. gevärspiporna slop oss på benpiporna
och då blev ett pipande och åskallande av åtskilliga
sorters snakter som befälet tillika brukade på
skina) och slutade ned att alla man måste opp
och ställa opp gevären igen och slå den där träkilen

i med en trätoffel, eller sten, så hårdt som möjligt. Men likväl kunde detsamma åter inträffa, om det blåste. Efter att ha praktiserat med detta och vi blivit tillräckligt utledsna derpå, så spände vi om tältet och slog en spik i kronans träkil, så att den ändtligen blev sittande på sin plats sedan. Den korpsalen som vi hade till hjälp att sätta upp tältet var en hyggelig karl och beredlig, samt hette Ljöstrand från Bjäre härad. När vi satt upp vårt tält, det som vi inte fingo behålla, så kom en löjtnant och befalde mig och en kamrat (Nils Persson i Långaröd, min kusin och kaffert-kamrat.) att göra "handräkning", som bestod deraf, att vi skulle sätta ett tre alnar långt järnrör av gjutjärn, på kokhuset. Vi gick på måfå efter anvisning och kommo till ett litet hus, med sticketak och vid väggen stod järnröret, som var ganska tungt. Röret var 9 a 10 tum i genomskärning. Ingen stige och ingen människa syntes till. Vi betänkte oss

inte i många minuter, utan Nils Persson blev
upp på min rygg och fick fatt i vindbrädan vi gav
hen och med fasthållande deri med ena handen
kunde han ta emot järnröret (som jag räckte opp)
med den andra handen, varefter jag klängde mig
efter hörnet och fick fatt i vindbrädan och således
kröps vi uppåt, förankle röret så, att Nils höll i övre än-
dan och jag i den nedre, så att vi växelvis kunde för-
flytta oss uppåt taksidan, tills vi nådde ryggning-
en på huset. Der kunde vi ju krypa på "alla fyra", så
att den främste, när han avancerat en bit, kunde
ta emot röret, som den efterste sköt fram till honom.
Det gick ganska fort och vi reste opp röret, som pas-
sade att sätta inne i, eller utanpå en rörstump
som stack upp i järnhojd med takåsen. Att
klättra ner igen var lättare. Vi hade pjävarna på
annars hanske det gått ännu bättre att klättra
upp, om vi varit på sock, men det hade vi inte tid till.

När vi kommo om igen till kompaniet, så frågade löjtnanten om vi redan satt upp skorstenen på kokeriet och då svaret blev jakande, men der var ingen stega. Då blev han förvånad, vi skulle ju gått till Jältvälehn, så hade han skaffat en stega, men han ni kunnat sätta upp skorstenen utan stega, så var det mycket bra gjort och ni skola också under hela exercistiden vara befriade från att göra haordräkning. Han höll också ord, vi fingo endast i tur och ordning bära bort urinkar eller hämta vatten någon gång. Det fordrades ju också riktiga jernklor eller jernsenor för att kunna klättra upp på ett hus och troligen var det de flesta som inte kunde gjort det efter. Vils Persson blev utsedd till tältmästare. Sen det var gjort, fingo vi gå ut om inhägnaden, söka rätt på våra koffertar bland hundratals uppstaplade, samt få dem inställda i något brädeskjul som tillhörde vårt kompani. Vi fingo betala

en krona för var koffert. Oftast voro två beväringar i hop om en koffert, så då blev ju endast 50 öre pr. man. Ett par hundra koffertar fingo plats i samma skjul. En ofantlig massa bräder och spik hade åtgått till dessa markententerilevar. En takstol efter en annan, stöttad upp med stolpar, och midt i residerande markententären med betjening. De hade byggt bättre bostad än den övriga boden som var slarvigt hopshakade av ohyflade bräder med kant utan på kant och stått, så när det var regnväder fick man flytta kofferterna dit, der det droppade minst, ty på många ställen strömmade vatten in. Naturligtvis kom det våta elementet lika mycket ute på marken som i bräde-skjulen, men skillnaden var endast den att på vissa fläckar regnade det mindre ovannifrån, och der sökte vi ju placera oss. Till middagsmål fingo vi ärtor och fläsk och första gången skulle de anmäla sig som icke åmnade äta av kronans mat.

Endast tre stycken, som tillhörde vårt tält, an-
mälde sig. Dessa tre hade också hyrt eget tält.
Vi blevo nemligen tilljudna av enskilda personer
ej av kronan, att om vi betalte tio kronor pr man
så kunde vi få egna tält med lerädgolv och möb-
ler av sängar, bord och stolar, samt sängkläder. Det
tilläts, men gevärens med attrajen fingo de ej med-
taga i de förhyrde tälten, utan dessa persedlar sk-
ulle de ha stående och hängande i vårt tält, men
kappor, halvapåsar och kläder fingo de ta med sig
i sina tält. Men de fingo ett förfärligt besvär, att
vid varje oppställning komma till vårt tält och
henta sina persedlar och vid varje fritid åter av-
leverera dem på samma ställe och så dertill kom
att de måste ha sitt tält ett stycke ut om de andra
tältraderman. Mat fingo de der herrarna för en krona
om dagen. De tre voro: Johannes Larsson och Alfred Gud-
mundsson Brandstorp och Bengt Nilsson Buskeröd.

och slog på trumma, och då måste vi alla stiga upp, så när som korpralen, han vanligen nyss kommen hem, så han gitte ej stiga upp genast. Men han begärde att det skulle skaffas $\frac{1}{2}$ stop besket brännvin varje morgon och det skulle betalas av dem som hemtade det, i tur för var dag. Jag, Nils Persson, Carl August Nilsson och en Salomon Andreasson (även smålänning från Bolnäs) voro de enda nykteristerna i tältet, men för att ej höra talas om snålhet och högfärd så köpte vi också brännvinet och lät de andre (korpralen och de nio) dricka det. Då skulle vi antingen putsa gevär eller knappar en stund och derefter gå och hemta vårt kaffe i kokeriet. Kaffet var godt, men grädde fingo vi själva skaffa oss. Vi hade köpt oss en liten bleck kopp och när vi framtagit den ur köpferten, gingo vi först och fingo kaffe tilldelat och sen gingo vi till några gamla gummor som utanför lägeret, sutto och sålde mjölk istället för grädde, samt

och slog på trumma, och då måste vi alla stiga upp, så när som korpralen, han vanligen ryss honom hem, så han gitte ej stiga upp genast. Men han begärde att det skulle skaffas $\frac{1}{2}$ stopp besket brännvin varje morgon och det skulle betalas av dem som hemtade det, i tur för var dag. Jag, Nils Persson, Carl August Nilsson och en Salomon Andreasson (även smålänning från Bolnäs) voro de enda nykteristerna i tältet, men för att ej höra talas om snålhet och högfärd så köpte vi också brännvinet och lät de andre (korpralen och de nio) dricka det. Då skulle vi antingen putsa gevär eller knappar en stund och derefter gå och hemta vårt kaffe i kokeriet. Kaffet var godt, men grädde fingo vi själva skaffa oss. Vi hade köpt oss en liten bleck kopp och när vi framtagit den ur kofferten, gingo vi först och fingo kaffe tilldelat och sen gingo vi till några gamla gummor som utanför lägret, sutto och sålde mjölk istället för grädde, samt

söttbröd, kakor och karameller, mössor med gul snor, Cravatter m. m. Der fingo vi ett litet mått grädde för fem öre, sen gingo vi in till vår koffert och skuro ett par skivor av de söttbrödkakor, vi hade inköpt av samme gummor eller i marketenteriet. Dessa gummor, eller som vi vanligen kallade dem, kagskäringarna, de hade stora gammaldags kistor, med runda lock, och dessa kistor låsade de om kvällarne när de gingo hem, och öppnade dem om morgnarne igen, då de ökade på lagret. Således stodo dessa kistor der både natt och dag, så länge lagret varade. Nattnatten gick ju alltid vid lägergrändarne, som ej voro långt derifrån. Vi fingo till varje tält fyra stycken koppar-kannor i läderremmar och de som då ej hade bleck-kopp, måste hemta sitt kaffe i dem och dela seder-sonera, samt dricka ur kanna-locket. När vi druck-
it kaffet och ätit dertill efter behag, så skulle vi ställas
opp för exercisen, men först skulle göras bön och den

bestod endast i avsjungande av en psalmvers 429
vers 9. Min gerning nådigt skåda. Vi blevo tillfråga-
de om ibland oss fanns någon som kunde vara för-
sångare. Då anmälde sig en från Stenestad och
han tog upp psalmen morgon och afton hela tiden lög-
ret varade. Om quällarne sjöngs efterföljande vers av
samma psalm: Vålsigna mig och skydda. När vi
gingo hem ville klockaren ha betalt, men vi påstod
att vi andre sjungit lika bra, och han fick ingen-
ting. Var det något som fattas, antingen knappar bor-
ta, ej knäppta, eller ej nog blanka, eller egen halsduk,
eller för långt hår, så sparades icke på förebrä-
ser, han tänkte. Men efter en del svärjande från
befälets sida, över diverse oegentligheter, hördes
det inte vidare andaktsfullt när det befaldes:
Chorum. Ändtligen voro vi så färdiga att mar-
schera ut på fältet. Här skulle vi ju lära oss att
gå. Åtskilliga sorters marsch, bland andra en, som

kallades rekryt-marsch. Den bestod i att lyfta upp
foten och stå på ett ben, så länge befälet behagade
innan kommando gavs att sätta ner foten igen.
Det tillgick så här: Ett aaaaa tu, ett aaaa tu.
Vi skulle ju gå framåt, så det blev det andra benet
att stå på alternativt. De flesta kunde inte balan-
sera så länge på ett ben utan höll på att falla ut
ur ledet och måste sätta ner foten långt innan kom-
mando gavs, och då blev det ovelt. Vi kunde inte ty-
cka annat än att hela tillställningen med rekrytma-
schen var ett sätt för befälet att få oss till åtlöje, ty
inte ens varken kaptenen eller majoren och ingen,
skulle kunna stå så länge på ett ben för varje
steg. Vi hade en liten volontär-korpral, som hette
Otterström, som plågade oss mycket med sitt:
"Ett aaaaaa tu, ett aaaaaa tu. Rekrytmarsch
ansågs mycket viktig och förfärligt roga skulle
inläras att all marsch skulle börja med vänstra

foten. Nåväl, enlighet var bra, men om det vore
allvar i leken, vad skulle det tjena till, att stå på
ett ben i minut-vis? Dyrbar tid förspilldes också
på många handa sätt, genom rent huvudlösa be-
fallningar från befälets sida. Minst en timme
varje dag, skulle vi lära oss att helsa på befälet,
och när vi lärt det, så kunde vi aldrig ett ögonblick
vara i säkerhet utomhus, att icke en officer kom
förbi eller vi mötte någon sådan och då skulle
vi resa på oss, om vi satt, eller göra "halt och front"
om det var en högre officer. Officerarnes grad-
beteckningar afprades mycket tid på att kom-
ma i häg. Det kunde visserligen vara män-
ga som voro älskbara, så att vi måste helsa,
men det var också många, officerare, som
vinkade med handen och sade: bliv stilla
det behövs inte. Vi hade kunnat lärt att helsa, på
en enda timme och inte slösa bort en timme om

dagen. Andra timmar skulle upptagas med att lära hur vi skulle begära permission, och anmäla vår återkomst. Må ja, inte var det otrevligt att höra hur t. ex. Anders Lönsson talade om för korpralen: "Korpral nu e jag kommen", eller vid hälsningar, på se på en och annan, spjurer, som vände ut och in på ögonen när han gick förbi befälet. Klockan nära tolv, skulle vi gå in i tältet efter linnerocken, ifall vi inte hade den på, ty om det var varmt fingo vi exercera med linnerkläder på i stället för vadmalskläderna. Då skulle vi med det samma skära ett stycke grovbröd av kronans kaka som vi hade förvarad i halmen. Den första middagen hade vi inte ännu fått bröd, men sen fick vi vars en grovbröd, ett stycke ost, en stor sill och en tjog sockerbitar, allt skulle räcka i fyra dagar och förvaras i halmen vid huvudgården i tältet. Men de som hade koffert kunde

Brödstycket skulle vi ha i innerfickan på linne-
rocken, det fanns för övrigt ingen annan ficka i rocken,
under marschen ut om lägret, der smala bord, ett
till varje tält och en lös bänk var sida om bordet,
som ben voro slagna pålar i marken. Det vanka-
des ärtor och fläsk till middag varje dag. Denna ärt-
soppa var alltid god, med undantag för två gånger,
då den var så salt att vi inte kunde äta den, utan
måste de gångerna köpa i marktentenriet en portion
stekt fläsk och stekt potatis, stort rågadt tallrik för
tjugufem öre. Efter middagen voro vi lediga till kl
-ochan tre, men ofta klockan fyra, då vi åter skulle
fortsätta med exercisen till klockan sju på qväl-
len. Efter exercisen om kvällarne skulle åter
sjungas en psalmvers: Välsigna mig och skydda
o. s. v. Till qvällsmat fingo vi skällhet korngröns-
gröt, kokt i vatten. Den förste kvällen, var det en
beväring (ej ifrån vårt tält) som brände sig av gröten

så han svimmade och föll av brädan och blev lig-
gande på rygg, svartblå i ansigtet. Vi andre skocka-
de oss omkring och skulle se, hur det gick med honom,
men en officer röt: "Ej inte på det der, då smittar sv-
indeln även på er." Vi drogo oss tillbaka, under det
vi mumlade: "å skräp vi äro ej så rädda heller". Det
sades att en löjtnant Wilkens, åtagit sig matleverans-
erna och matgrejerna och att han också skulle ha
alla maträtterna till sina svin. Han bodde i Rise-
berga, således ej långt från Ljungby hed. Det var
han som förbjöd oss att köpa mjölk till gröten, av
de fruntimmer som bodde i bondgårdarne kring lä-
gerplatsen och kommo till bordet. Då uppmarna-
de jag mina bordskamrater, som också voro mina tä-
ltskamrater, att vi gemensamt skulle gå fram till
vår kapten och fråga nästa dag om vi finge köpa mj-
ölk till korngröns-gröten. Denne kapten hette kap-
ten von Bergen, var den snällaste och menckovänligaste

gubbe som kunde finnas. Nå ja, vi voro överens om att gå fram alla, som också vi gjorde, om sniddagen nästa dag. Vi stälde oss omkring den gamle kaptenen, som genast märkte att det var något önskemål och därför sporde: "Vad vill ni ynglingar?" Jo herr kapten, vi vilja fråga om vi få lov att köpa mjölk till horngrusgröten om kvällarna, och att löjtnant Wilkens har förbjudit oss att köpa mjölk." Kaptenen frågade då: "Ni tycker väl inte den smakar utan mjölk och ni äro väl inte vana att äta sådan vattengröt?" Naturligtvis tyckte vi att inte den smakade mycket. "Betalen i själva mjölken då?" vartill vi jagade. "Ja då ger jag er lov att köpa mjölk så mycket ni behagar." Vi tackade och voro glada att vi fingo medhåll. Nästa dag, vid grötadags, accorderade vi med en hygglig flicka, att om hon ville komma till vårt bord varje kväll, så skulle vi köpa all den mjölk hon hade i sitt kru. Det lovade hon och höll det också.

såsom också vi. När så löjtnant Wilkens kom
så röt han åter, att han hade ju förbjudet oss att
köpa mjölk. Men då reste vi på vid bordet, gjorde
honor och svarade att kaptenen hade givit oss
lov dertill. Han tvektes tvivla, men sade ingen-
ting om mjölken någonsin. Mjölken kostade 8
öre kvarter ($\frac{1}{3}$ liter), men så var det god söt mjölk.
Lorrliga sålde vattendelandad och sämre mjölk,
men detta var en ärlig tös också. Vi fingo gröten
från kuren i en stor förtent kopparkettel, som bars
av tältmästaren och en till från tältet. Så fingo vi var
sin tennskål och en blecksked av tenn. I skålen rym-
des ett stopp ($\frac{4}{3}$ liter). Då skulle tältmästaren ösa upp
gröten med en stor skopa eller träsked, skålen nä-
ra full med den kokketa gröten. När vi så hällde i
en tredjedels liter kall mjölk ovanpå, så svalades det
något i översta lagret av gröten, sen kunde vi hälla mer
mjölk på, och åto på det viset vanligen upp hälften av

horngrönsgröten. Sen skjutsades skålarne med fart till bordets ändan, så att ofta både skäl och innehåll föll ner i grötkitteln. Tältmästarn skulle samla opp skålar och skedar. Skålarne krassades rena för grötlemmningen och packades inne i varandra och räknades tillika med skedarne. Om middagarne stupade skålarne i ärtketteln, och som måstes fiskas upp av tältmästarn. Om så snjölkatösern var der med sitt tomma kruus, så smögs vi oss till, att välla opp och ner på några skålar, i hennes kopparkrus, tills det blev fullt. Men som löjtnant Wilkens skulle ha matresterna till sina svin, så gick han rundt om alla matbord en och förbjöd beväringarne att ge bort lemmingarne. Men töserna och käringarne, gingo och flyttade sig, så, att när löjtnanten var vid ena sidan, så vor de vid den andra och vi passade på och gav dem deras kruus fulla med ärtsoppa om middagen och gröt om kvällen. I synnerhet om det var vår. Tös som kom om

middagen, så fick hon äter framför andra. Var det så att löjtnanten, så talade vi så lågt och uppmärksade henne att avlägsna sig från borden, tills han hade passerat och då komma fram. På det viset voro vi nära ett givet temp till "rättes" att fylla kruket varefter hon gick hem. Men så såg likväl löjtnanten att vi trots förbudet gjorde så, och då kom han fram och stor-skällde på oss, men han gjorde aldrig någon sak derav. Han hade fått flera korngröts-lämningar, om vi ej gått köpa mjölk, ty vi kunde ej ätit så mycket, dels för skällheten. Innars kunde ju krigslagen kanske dömt oss för tjuveri. Förmodligen skändes löjtnanten ändå för att anklaga oss, (när hans svin skulle ha mat-resterna) och dragit för rätta för det som fattigt folk fick smuglat sig till. Säkert är, att de två tredjedelarne av gröten och hälften av ärtsoppan, gick till löjtnantens svin och ändå fick han betalt för det, av kronan. Således var det billigt svina föda, och därför

hade han också en massa svinsom sprungit bland omkring lägret och i latringroparne. En gång, mist i natten kom det in ibland tältet, en stor skara svinsom en fiende. Högvakten måste slå alarm, och en hel hop folk kallades ut att köra bort svinen. Svinen trampade på tältens lägre delar der folk låg med huvuden ut mot kanterna och då de stora svinen trampade beväringarne på huvudet, så blev det ju ett svärjande och skrikande, ett förfärligt väsen, då här och der ett slag råkade, eller en sparke, de roffande och galopperande svinens dånande tramp i marken. Det var en fullkomlig övrumplingsmanöver rätt så allvarsam, men ändå putslustig. Lyckligtvis undgingo vi som hade tält allra ytterst och lågt och hörde hur paron avlägsnade sig och svinen näste taga till flykten ut om lägret, så allting blev åter tyst, ty man hade ej mycket besvär med att kläda av sig under beväringstiden. De flesta låg med kläderna på

Några togo av sig rocken, somliga byxorna också och några behöll strumpor och skor på, natt och dag under hela tiden. Befälet åtvannade oss att inte ligga med skorna på, för då bleve fötterna fördärrade. Jag och min koffert-kamrat Nils Persson, brukade gå ner till en liten snö-sjö, ett litet stycke från lägret och bada hela kroppen och tvätta fötterna ibland ett par gånger om dagen, samt alltid om mätterna ligga med bara fötter. Vi hade heller aldrig ont i fötterna, med undantag av Persson, som hade en liktorn på den ena lilltån, med sig från hemmet och den liktornen blev han trampad på ibland och hade plågor, så att han skar hål på pjeten midt över tån, för att inte det skulle kunna skava eller trycka. Vi skulle ju själva hållas ock med skor, och jag tror det var bättre än som nu, då de skola ha kronans hänger som sällan fullkomligt passa, och därför göra ont i fötterna, ty en krigshärs duglighet beror till större delen på manskapets utrustning,

med godt skotyg som inte skaver eller telämnar
på fötterna och som håller. Det hände att skorna
gick sönder för flera beväringar och några tappade
klackar. De måste få permission och gå om matten
lång väg till någon skomakare. Ingen av korporalerna
spisade vid bordet hos beväringarna, utan troligen
voro för stora herrar, så de kunde inte äta kronans
mat utan "spisade" i marktententiet. Viskulle
proviantera var fjärde dag. Några gamla soldater
med tillhjälp av beväringar som uttogos till hand-
räckning (jag och Nils Persson, blevo alltid fria för
handräckning) voro borta på Kloster, Herrevadskloster,
och bakade grovt rågbröd, som i allmänhet var gan-
ska godt, men temligen surt. Då kördes brödet
fram till lägret och lades på marken, så mån-
ga kakor som skulle ätgå till varje tält för sig.
Att det inte var lika i varje tält oaktat lika mån-
ga lägs eller bodde i vardera, berodde på att några

beröringar anmält sig att spisa i marktenteniet
och dem tilldelades således intet. Svart tält var 14
man utom korpralen. Vid sidan om brödet lades
en bunke bitsocker, som måste divideras, en stor
sill till var man, samt ett stycke ost som också må-
ste delas vid hemteornsten till tältet, eller det överens-
komms, som vi mestadels gjorde, att gå ner till våra
koffertar och dela, ty det var ganska obehagligt att
förvara dessa saker i tälten. Visserligen hade vi
en linnepåse som skulle föreställa en väska, med
linnenem över axeln, men det blev klämt och tram-
pat och kastat hit och dit, så att sedan vi praktise-
rat en gång på det viset, snart hade maten i koffe-
tarne, de som hade sådan. Men av det sura brödet
(kronans) behöll vi, åtminstone jag och många andra
en liten del av att äta till ärtsoppan om middagar.
Presten av kakan tog^{vi} under armen och den stora
sillen tog vi och höll den mellan tummen och pekfingeret

i stjärten och gingo ut om lägret, der en massa hring-
loende fattigt folk tillstädes komms de dagar då pro-
viant utdelades, som gråspar var i en bondgård och
kopte brödkaka för femtio öre, om den var hel. Många
sålde en hel för tjugufem öre och när det skurits nå-
got av kakan så fick den gå för vad köparen bjöd. Till
en fisk vi i bland fyra skilling (= 8 öre) men för det me-
sta endast två öre. I bland skuro vi även bit av
sillen och behöllo, men den var så bitter salt, att
vi måste dricka, så förfärligt efter den, så för det me-
sta levererades den hel, till större belåtenhet för kö-
paren. Brödkakorna skulle först tas upp på det
viset att två beväringar gingo fram och den ene fat-
tade tag i brödet och den andre hjälpte till att bräa-
ka av eller loss varse en kaka, som de togs med
sig under armen och gingo så tillbaka och stälde sig
i ledet, varefter två andra dernäst gjorde på sam-
ma sätt. När så alla stodo i ledet med sina kakor

under armarna, så kom fram en korporal och ställde sig med ryggen mot de utdelade högarne av sill socker och ost. Då pekade en löjtnant ned värfjan på en av högarne och frågade korporalen: Vemska ha den? N: 7 kunde han svaret. Från det tält som hade n: 7, skyndade då tältmästaren fram och försökte skrapa åt sig högen, men det var just ej så lätt, han hade näst lägga sin brötkaka på marken eller lemna den till en kamrat. Ost och socker kunde han kanske herbergera i en näsduk, men sillen 14 stycken, var ej så lätt att ta, och ibland när löjtnanten blev otålig för det dröjde för länge, fick en beväring till från samma tält hjälpa till att jämte tältmästaren bära bort varorna. Men sedan vi praktiserat på det dåliga viset en gång, så visste vi att nästa gång medtaga ett par stora tidningar att svepa om matvarorna vid provianteringen. Det kunde ju korporalen ha

underrättat oss om genast, men han var också i sin uselhet högfärdig, han var ju en hel korporal bevars, inte kunde han tala om något för beväringar. Sen var han tydligen "bondhatare". I jämförande kan nämnas att han inte höll sig för god att låna pengar av oss, och när det så led mot slutet på exercis-tiden, så krävde vi igen våra pengar. Han svarade inte, men nästa dag var han omkring i andra tält och lånte pengar och då han kom fram och lemnade oss dem i handen utan ett ord till tack, tydligen förnärmad över att vi vågade kräva en sådan herre. När så löjtnanten pekade på och frågat korporalen med rygg emot, om alla de utlagde högarne, och alla tälten i vår rad, fått sin beskärda del, så, efter att hava broderligen delat ost, socker och sill, så lade vi ner dessa saker i kofferten och trodde att det var bra. Men bar om en dags tid, fingo vi erfara att det inte dugde, ty i kofferten

hade vi våta hand-dukar, begagnade strumpor, tvål och medicamenter. Derav blev en dunst som gick i orten och sockret, som derav blev odugligt att äta. Derföre äto vi, de andre gånger, genast oppr orten, men sockret (bitsocker) stoppade vi i byxfickan, och äto då och då en bit, så att vi fingo dricka vårt kaffe förcitan socker, de tre dagar, till nästa rationering. Varför inte korpälen nämde numren i ordningsföljd, utan "hoppade" hit och dit, var väl befallt, för att hålla uppmärksamheten i spänning, och jag tänkte hur han kunde komma i håg, så inte han sade samma nummer två gånger, eller uteglörde något, men han tittade i handen, kanske han hade en papperslapp på vilken numren vore uppskrivna. Var någon tältmastare ej fort nog framme så vankade ovett i så anstötliga ordalag det förtjente allraminist. Sen vi då alla fått vår proviant, så uppmannade oss löjtnanten, att inte gå

bort och sälja våra brödhakor till folket med sina
påsar utom läge. Vi tego visligen, några sade nej
men jag tror knappast de hölls ord. Hur de hade
bakat kronans bröd, så var det bra bakat, men häng-
de ihop 6 a 7 kakor i sida, det var därför 2 och 2 be-
väringar skulle gå fram och bräcka dem åtskilda.
Om middagarna var det ett besvär för tältmä-
staren att dela fläsket. Det kom en eller några
större, förmodligen avvägda bitar, till varje bord
och dessa fläskstycke skulle delas ut, så att
var och en bordsgäst fick sin andel, varken mer
eller mindre. Gylend och för resten rätt ofta, lät
han fyra få en bit att dela sina emellan, och då var
ingens ansråd än att ta till fjällknivarna (bords-
knivar fick vi aldrig) och skära sönder fläsket. Om
en råkade gå för litet, så var det att skära av en
slimsa till och slå den i vederlörandes tallrik, så
ärtsoffan stänkta högt i kring. Knivar måste vi

själva hålla oss med, men tältmästarna fick nog en större kniv med i attraljen om middagar. Någon gång hände, att det föll en och annan av beväringarne in, att spisa middag i marktenten och då blev ju deras portion eller portioner till övers, men alltid var det någon som ville ha fläsket, och kunde han inte äta upp det genast, så stoppade de fläsket bort i innerfickan på limerocken som de igenom fick en stor genomträngande, nästan svart flöttfläck på halva sidan, av det flottiga dryppande fläsket. Borden voro av ohöflade sexalnarbräder fastspikade på i marken nedslagna pålar. På båda sidor bänkar även av likadana bräder, fastspikade på pålar i marken. Under bar himmel, i regn eller solsken, skulle vi sitta och äta och en gång hände vid vårt bord, att just då en av beväring hade skuden framför munnen och öppnat denna, kom en svald och träckade på kanten av

skeden. Han slängde skeden, svor en salva och vi
andre skrattade. Vi skulle ju vara tysta medan
vi äto, men när löjtnanten var vid andra sidan om
borden, glammade vi på likväl rätt högljuddt. Det
blev så godt som en allmän övergång, med ondt i
magen, ty det var ändå ovanlig mat och ovanligt
bevaknings-sätt, så att de flesta sjukdomar regements-
läkaren hade att behandla, så var det antingen de
arré eller förstoppning. Vi kunde knäppa in bands-
lädret (så kallades bältet av läder) ett eller par hål för
varje dag, åtminstone den första veckan, så att
vi blevo så smala om midjan att det var endast
skirret om ryggraden tyckte vi till sist. Det
var det endast löjtnanterna voro medgörliga med,
så var det när någon beväring kom fram och be-
gärde permission för att gå på latrin. Oftast blev
det inga omständigheter genom att komma fram
och göra honor och ställnings-steg, utan så fort

befälet märkte att bara någon gjorde min av-
att begära permission, så vinkade de med
handen eller sade: "gå, gå". Visserligen var det de
som missbrukade denna befälets medgörlighet
och en och annan gång kunde hända att vi blevo
fria om några minuter allesammans och då mins
jag att kaptenen (inte kapten von Reugen) sade till
en som begärde permission strax innan vi skulle
sluta: "Det var djävulen kan du inte vänta till vi
haft korum? Hosta och förkylning fingo vi isyn-
nerhet, när det regnade om natten, ty då rann
vattnet in i tältet, för som förut nämnts, der var
sopat så många år årad på samma plätt, att
det blivit fördjupning i marken och vår ligghalm
blev våt, så att ibland när vi vaknade voro vi vå-
ta på den sidan vi legat och fingo hosta om dagen,
men bra marscher och svettning om dagen tog
snart bort förkylningen. Men några morsgrisar

fingo andt i lungorna och dogo hemma av lungrot, just som de ådragit sig genom förkyllning under bevärings tiden. Några av officerarnes voro uppsatta liksom marknadstält, eller på fason som hus, och der inne hade de brädgolv och indelade i flera rum med förhäng, vanliga rumsmöbler och annan comfort. Major Gise hade sitt tält vid en särskild gata emellan baksidan på två tältrader. Denna gata fick ingen annan beträda utom löjtnant Wilckes wildsvin som komms drivande genom lägret en och annan gång. Men högvakten var ju också förlagd framför denna gata, så majoren blev väl sällan störd i sina promenader åter och fram i samma. En mycket tylllåten och human officer var han, och därför av oss högt värderad. En del tält på något avstånd från lägrets övriga, voro byggda av trä och täckta med stickor. Der var golv, fönster och dörrar, liksom på en väderquarn. Inågra bodde sjukvårds-soldater, men

för öfrigt voro de obelodda. Om morgnarna kommanderade vår korporal, som då alltid var nyss hemkommen, att det skulle gå i tur, enan efter enan, att gå till markstenteriet och köpa ett stop besket brännvin och bjuda på tältlaget. Ingen undandrog sig oaktat fyra av oss voro nykterister och inte smakade en droppe av det. Lå mycket bättre tyckte korporalen, ty då blev så mycket oner till dem som drucko och det var vanligen han som tog fler supar än de andre, der han vid den tiden låg i sin bräde avskrankning. För att hålla bättre värme, hade han ställt sina bräder så långt adskildt att en beväring kunde ligga i denna säng med marken till botten. Men denne beväring körde han undan, eller fick han göra sig, somal, när korporalen kom och hade hora med sig, som också skulle ha plats i samma rede. Den skulle vi ju exercera med gevär av remington modell, ganska tunga.

Tillsammans med all packning en skulle bära (soldat vid fältmanöver) i den tiden utgjorde 53 skålpund, ungefär $2\frac{1}{2}$ kilo. Vi fingo det första året endast skjuta 4 eller 6 skarpa skott. (Kv halva antalet skarpa och övriga lösa). Vid skjutningen med skarpa skott stod en korporal, då en i sender framträdde till denne, som nog såg, efter att inte träpluggen satt kvar i mynningen, ty då påstods att geväret sprängdes sönder, och bevakade inläggandet av patroner samt att det sigtades på rätt tavla. Den bestod av en målad gulbe av mer än kroppsstorlek, på en tavla, med en vit triangel mellan fötterna och på den triangeln skulle vi sigta, ty då skulle kulan räkna mitt i bröstet på gulben. Det var på 800 fots avstånd. Några sköts här och andra der, på de olika tavlorna att börja med, men det kunde gått galst, när inte signal gavs. Eld upphör, på en gång vid alla tavlorna. Det hände att de stackars pojkarne, som lägo bakom

tavlorna, kommo fram för att markera, just som skott avlossades mot tavlan. De hade hört signal: eld upphör, vid en tavla ej långt ifrån och togo det för att gälla deras egen. Men majoren kom att observera faran och befälde beläsa eld upphör, att gälla för alla tavlor på en gång, åtta stycken en till vart kompani. En löjtnant satt vid ett litet bord och skulle göra anteckningar över vår skjutskicklighet och den var skam till sägandes inte mycket stor. Några, kanske de flesta, hade aldrig avlossat ett skarpt skott i all sin tid. Somliga vågade inte se fram och några kunde omöjligen skjuta utan att lägga gevärskolven till vänstra kinden, men det fick de lov bara de ändå kunde skjuta. Därför sköts en del så, att kulan tog i marken bara några alnar ifrån dem, andra så att den gick i marken tätt vid tavlan, eller åter andra sköts över både tavlor och vallar. Nils Persson och jag, voro de bästa från vårt tältlag. Jag råkade gubben, ett i axeln 15

armen och det tredje vid fötterna. Nils råkade vid fot-
en och i tavlans. Men så kunde jag der hemma skjuta en
and eller vipa i flykten. Eftersom vi varit framme
hos instruktör-korporalen, fingo vi gå, efter att ha av-
laskat ett skott, att ställa oss i kö bakom varandra,
tills det åter bleve vår tur att gå fram igen. Vi kom-
mo då att observera, att det var spink, eller splitt-
rat träd på gevärspipen hos den som kom sist
och stälde sig i köen. När samma beväring var
framme och sköt, så rusade löjtnanten upp från
bordet, begynte svära och fråga korporalen (icke vår van-
lige fältkorporal) var i helvete han hade skjutit
att peka hän med geväret, ty det kom en gevärskula
och ven förbi huvudet på honom. Men korporalen ku-
nde ju endast svara att de sigtade emot närm-
sta tavlans, som de ju också gjorde. Vid närmare
påseende på geväret, der träspinken gått av, visa-
de det sig att kulan gått ut på sidan på gevärspipen

Hade det varit första skottet så hade beväringen
(Nils Gustafsson från Jönstorp) fått betala geväret,
det var bestämt 60 kronor för varje gevär som blev
borta eller fördärvades. Ennållertid var det tredje
skottet, annars kunde det blivit förklarad att trä-
pluggen suttit i mynningen, men den tog korpra-
len från oss och en, så att vid tredje skottet, den
omöjligens kunde varit orsaken. Ingen visste hur
det skulle förklaras, utan genom fel i hårdningen
av pipan. För lusten kom på gemensamt kassa
som förut nämnts. Hur det hade kommit sig
att inte samma nummer var på gevär, bajonett
och hylsa, som var och en av oss fått sig tilldelat
ade är inte godt att veta, men vi måste ligga i
nära en hel dag vid förrådshuset, när vi skul-
le lämna igen gevären och lyssna till upp-
rop av en officer om vi hade det nummer på
geväret som han nämnde, och då svara ja, och

komma fram till officeren och byta ut bajonett eller hylsa mot rätt nummer. Men det drog för långt ut på tiden, så det blev nog inte till fullt utredt. En del drummar hade det numret som påropades, men förstod sig inte på att tyda Tiffnorna rätt, som de hade på gevärskolven, och då kunde det ju omöjligen låta sig göra att reda ut härvar. Några skulle ju ligga på marken och knuffa varandra och föra oljud, men den gamle snälle kaptenen (von Bergen) bara åtrorade dem så vänligt: "Ligg inte och brattas så mycket ynglingar, ni kunnen ju bräcka armar och ben." Det är ju tydligt att inte sådana hörde efter något nummer till någon reda. Det strängaste allvar som officerarne fordrade, var när vi skulle svära tro och huldhetssed till kungen. Officeren som skulle läsa upp edsformuläret, röt åt oss: "att den som skrattar, för oljud, eller

minner, eller inte läser efter, han skall ögonblickligen på stället arkebuseras. Men vad frågade vi efter om vi skulle arkebuseras eller ej. Några läste efter på så vis att när officeren läste; Jag lovar och svär, så sade de: Jag grovar och skär, o. s. v. och en stor del rädde väl öpp. handen men läste ingenting. Det hela kunde ju betraktas som: "Härtill är jag nödd och tvungen", sa Brasken. Befälet kom icke underfund med något puffens och därför blev det ingen arkebusering heller. Det skulle ju vara tystnad i alla tält klockan 10 på kvällen, men talades det lågt, inte för högt, så gick det nog över tiden. Man kan förstå att de flesta osedlighetshistorier komma från lägerplatserna, så t. ex. när det var tyst, temligen över allt, och jag låg vakent, så kunde en korporal gå från tält och till tält och berätta de mest svimaktiga historier. Samma historia i vart tält och samma skrattsalvor över råkheten. Till slut kunde jag inte höra

Forts.

M. 7485.